

N:o 12.

Ank. till Riksd. Kansli den 15 Maj 1874, kl. 2 e. m.

Särskilda Utskottets Utlåtande, i anledning af ej mindre Kongl. Maj:ts nådiga Proposition den 20 sistlidne Mars i hvad den angår boställs- och sågverksskogar, än äfven enskild motion rörande hushållningen med allmänna hemmans och lägenheters skogar.

Omförmälda, till Särskilda Utskottet remitterade Proposition är i nämnda delar, så lydande:

»Hvad först de *allmänna* skogarne angår, så anser Kongl. Maj:t det icke kunna förnekas, att den omskapning af derom gällande lagstiftning, som egt rum under 1865 och derefter följande år, i allmänhet visat sig ändamålsenlig och medfört goda frukter, på samma gång det dock måste erkännas att med fortbyggande på den lagda grunden ännu mycket återstår att uträtta, innan hushållningen å de nämnda skogarne blir i alla afseenden så god, som skäligen kan önskas.

I främsta rummet gäller detta om de talrika och till en del mycket värdefulla skogar, som tillhöra militie- och ecklesiastika boställen, hvilka skogar, enligt uppgifter från olika håll, mångenstädes befinna sig i ett mindre värdadt skick. Kongl. Maj:t finner det derföre vara synnerligen angeläget att hushållsplaners upprättande för dessa skogar och deras indelande till ordnad hushållning så vidt möjligt påskyndas. Sådant skulle dock medföra betydliga kostnader, hvartill det hufvudsakligen för andra ändamål afsedda reservationsanslaget till skogsväsendet, äfven om det erhåller den af Kongl. Maj:t hos Riksdagen äskade förhöjning,

icke kan anses ensamt lemna erforderlig tillgång. Dessutom och då statsverket icke erhåller någon del af dessa skogars afkastning, synes det ifrågavarande anslaget icke gerna böra för dem annorlunda än *förskottsvis* anlitas, och det blir då fråga om huru dylika förskott skola återgäldas. I sådant afseende stadgas i § 32 af Kongl. förordningen den 29 Juni 1866, angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket, att till gäldande af så beskaffade förskott af allmänna medel skola i främsta rummet användas försäljningsmedlen för det virke, som vid skogsindelningen fälles i mättnings- och skifteslinierna, och att, om dessa medel ej förslå, bristen skall efterhand fyllas genom skogens årliga afkastning utöfver boställshafvarens husbehof samt kostnaderna för skogens bevakning och skötsel. Vid skogar af större betydelse möter således ingen svårighet för förskottets återgäldande, men vid mindre skogar, hvilkas afkastning icke lemna något öfverskott öfver husbehofvet och förvaltningskostnaden, finnes dertill icke någon tillgång, och författningen stadgar ingenstädes, att den ena boställsskogens öfverflödiga tillgång skall uti ifrågavarande eller andra hänseenden användas till fyllande af den andras brist.

Väl anser Kongl. Maj:t intet hinder förefinnas för ett regementes boställsdirektion att till bekostande af ordnad skogshushållnings införande å ett regementet anslaget boställe använda medel, hvilka såsom afkastning af ett samma regemente tillhörigt annat boställes skog till direktionen influtit, på sätt ock synes vara åsyftadt med den i § 22 af 1866 års skogsordning lemnade antydning om fall, då dylik kostnad af boställsdirektion utbetalas, och denna utväg synes därför utan förnärmande af någons rätt kunna vid behof genom ett formligt påbud för ändamålet anlitas, så mycket hellre som ett sålunda utbetaladt belopp icke skulle vara för regementets löntagare förlorat utan antagligen komma att mer än återbetala sig genom en ökad afkastning af skogen.

Men då för ett skyndsamt ernående af det åsyftade målet, eller ordnad skogshushållnings införande å boställsskogarne, erfordras, att större summor på en gång eller inom en jämförelsevis kortare tidrymd utbetalas, hvilkas godtgörande först i en mer eller mindre aflägsen framtid kan förväntas, och den nämnda utvägens anlitan i någon större utsträckning följaktligen skulle af den nuvarande generationens löntagare fordra dryga uppoffringar, hvaraf icke de utan först en kommande generation finge skörda någon fördel, har Kongl. Maj:t varit betänkt på en annan utväg, hvarigenom, utan intrång i den årliga afkastning af boställsskogarne, som kan anses vara nuvarande löntagare för-

fattningsenligt tillförsäkrad, och derjemte utan statsverkets betungande med nya anslag, det ifrågavarande ändamålet skulle kunna vinnas.

1866 års skogsordning stadgar i § 24 att, intilldess ordnad hushållning blifvit å boställsskog införd, boställshafvaren endast eger begagna skogen till husbehof, der han ej personelt erhållit vidsträcktare rätt; att, sedan ordnad hushållning blifvit å skogen införd, boställshafvaren, om skogen bibehålles under hans vård, kan få åtnjuta ända till halfva behållna afkastningen utöfver husbehofvet, och att den behållna afkastning af skogen, som ej tillfaller boställshafvaren, vid militieboställen disponeras af vederbörande boställsdirektion och vid ecklesiastika boställen användes i öfverensstämmelse med Kongl. förordningen den 11 Juli 1862 till bidrag vid reglerande af presterskapets inkomster.

Det synes Kongl. Maj:t vara tydligt att med den behållna afkastning, som härigenom tillagts dels boställshafvaren och dels vederbörande boställsdirektion eller prestlöneregleringsfonden, måste, på sätt ock §:n i allmänhet läser blifvit tolkad, förstås den årliga afkastning, som i enlighet med fastställd hushållsplan kan år efter år med större eller mindre, dock föga skiljaktiga belopp komma att öfverstiga samma års kostnader för skogens skötsel och förvaltning.

Men då, enligt så väl 1805 års skogsordning som 1836 års militieboställsordning, det varit boställshafvare förbjudet att, utom i särskildt medgifna undantagsfall, begagna skogen till annat än husbehof, och detta förhållande enligt 1866 års skogsordning, på sätt nyss är nämndt, ännu fortfar i afseende på alla de boställsskogar, hvarå ordnad hushållning icke är införd, så har deraf blifvit en följd, att många boställen finnas med sparad och fullmogen skog, hvarå den första åtgärd, som för ordnad hushållnings införande erfordras, är afverkning af de träd, som icke längre stå sig sjelfva till nytta men väl andra till skada och som, om de få qvarstå, årligen förlora i värde. Tillgodogörande af sådana från förgångna tider sparade skogstillgångar kan stundom inbringa ganska betydliga belopp.

Då nu enligt de före utfärdandet af 1866 års skogsordning gällande författningar hvarken regementenas boställsdirektioner och prestlöneregleringsfonden hade någon rätt till inkomst af boställenas skogar, så vidt den icke innefattades i det betingade arrendet för de boställen, som voro utarrenderade, eller boställshafvaren i regeln hade annan rätt än till husbehofvet, samt den behållna afkastning af boställsskogarne, som först genom nämnda skogsordning blef boställsdirektionerna, prestlöneregleringsfonden och boställshafvarne tillagd, såsom ofvan är nämndt, endast afsåg den reguliera årliga afkastning, som skogarne efter fast-

ställd hushållningsplan lemna, så synas hvarken berörda direktions- eller löne regleringsfond eller boställshafvare kunna hafva något författningsenligt anspråk på omförmälda, vid skogarnes indelande derå befintliga behållningar af moget virke, hvilka egentligen utgöra besparad afkastning för en redan förfluten tid, och desamma följaktligen kunna utan ingrepp i någons rätt användas till befrämjande af ordnad skogshushållning ej blott å de boställen, hvarå behållningarne uppstått, utan äfven å andra, tillhörande den stat eller tjenstemannakorps, till hvilken de förstnämnda boställena äro anslagna.

Dylika behållningar å ecklesiastika boställen skulle således kunna användas till förmån för andra ecklesiastika boställen; dervid bör dock undantag göras för de behållningar af ifrågavarande slag, som uppstått å ecklesiastika boställen af frälse- eller skattenatur, hvilka blifvit af menigheter eller enskilde till sitt ändamål anslagna, och hvilkas afkastning icke gerna lärer kunna användas till förmån för andra församlingar än dem, boställena tillhöra. Vidare bör, innan de virkesbehållningar, som å öfriga ecklesiastika boställen uppstått, användas till förmån för andra dylika boställen, derifrån billigtvis afdragas hvad församlingen deraf möjligen kan behöfva till egen kyrko- eller prestgårdsbyggnad.

Beträffande militieboställena, så måste dessa visserligen, enligt hittills gällande grunder, betraktas såsom anslagna, icke till armén i sin helhet, utan till särskilda regementen eller korpsar, hvaraf åter borde följa, att de skogsbesparingar, som å ett sådant boställe uppstått, icke skulle kunna användas till förmån för andra boställen än dem, som tillhöra samma regemente eller korps. Men då genom ett strängt fasthållande af denna grundsats det åsyftade målet endast ganska ofullständigt skulle vinnas, emedan det är otvifvelaktigt att, under det somliga regementens och korpsars boställen hafva öfverflöd på den slags tillgång, hvarom nu är fråga, andras deremot alldeles sakna sådan men hafva stort behof af åtgärder till skogens upphjelpande, så anser Kongl. Maj:t det böra stadgas, att de tillgångar af omförmälda beskaffenhet, som å militieboställen förefinnas, må, sedan behofvet deraf till främjande af en förbättrad skogshushållning å de boställen, som tillhöra samma regemente eller korps, blifvit fylldt, användas i enahanda afseende till förmån för andra militieboställen i allmänhet. Att staten, som anslagit boställena, också är befogad att meddela ett dylikt stadgande, hvarigenom ingen enskild löntagares rätt skulle förnärmjas, synes Kongl. Maj:t vara uppenbart, men då dels sådant kan anses innebära någon rubbning i de bestämmelser, hvarunder boställena ursprungligen blifvit till

vissa regementen eller korpser anslagna, och dels möjligheten att för ett skyndsamt åstadkommande af ordnad hushållning å så väl ecklesiastika som militära boställen anlita den nu ifrågasatta utvägen i allmänhet beror på en tolkning af den på Rikets Ständers beslut vid 1863 års riksdag grundade § 24 i 1866 års skogsordning, har Kongl. Maj:t icke velat i ämnet besluta utan Riksdagens medverkan.

Kongl. Maj:t föreslår således, att inflytande försäljningsmedel för de besparade tillgångar af växande eller vindfälld skog, som vid uppgörande af planer för införande af ordnad hushållning å skogar, tillhörande militieboställen eller sådana ecklesiastika boställen, hvilka ej visas utgöra någon viss församlings enskilda egendom, derå förefinnas och omedelbart eller inom den närmaste framtiden måste för att ej lida eller föranleda skada tillgodogöras, men icke kunna anses tillhöra skogens reguliera årliga afkastning efter den ordnade hushållningens vidtagande eller, hvad ecklesiastika boställen angår, erfordras till kyrko- eller prestgårdsbyggnad inom församlingen, må, utan att ingå till vederbörande boställsdirektion eller prestlönerregleringsfonden och i den mån de icke behövas till utgifter för skogsindelning eller skogsodlingsarbeten å de skogar, hvarifrån de härröra, af Kongl. Maj:t disponeras till bekostande af skogsindelning och erforderliga skogsodlingsarbeten å andra boställsskogar eller till ersättande af dertill möjligen från anslaget till skogsväsendet lemnade förskott, allt dock med iakttagande deraf att dylika medel användas, de som erhållits från militieboställsskogar endast till förmån för andra militieboställen, företrädesvis sådana, som tillhöra samma regemente eller korps, och de, som erhållits från ecklesiastika boställen, endast till förmån för andra ecklesiastika boställen.

Ett annat slag af allmänna skogar, som också, för beredande deråt af en ändamålsenlig skötsel, synes Kongl. Maj:t påkalla särskilda åtgärder, utgöres af de skogar, som i de norra orterna blifvit mot skogsränta upplåtna åt sågverk i ersättning för privilegierad stockfångst. Från sådana skogar har Kronan icke förbehållit sig rätt till någon afkastning, och sågverksegaren eger endast att årligen efter utsyning af skogstjensteman erhålla det åt sågverket privilegierade trädantal, som skogen vid dess utbrytning beräknats kunna lemna, hvarjemte i Kongl. brefvet den 29 Maj 1852 stadgades, att, om i framtiden utrönes att genom omsorgsfull vård och ordnad hushållning skogen så förökats, att den med sitt fulla bestånd medgifver årlig fällning af ett större antal träd, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skulle ega att gifva tillstånd till högre afverkning. Genom Kongl. brefvet den 21 December 1865

har Kongl. Maj:t förbehållit Sig att sjelf bestämma, på hvilka vilkor en sådan förökad afverkning må kunna medgifvas och att fastställa en deremot svarande förhöjning i afgifterna till Kronan. För att en sågverksegare skall kunna få disponera öfver den afkastning af hans stockfångstskog, som öfverstiger det vid utbrytningen beräknade trädantalet, fördras således enligt nu gällande bestämmelser, att han derom gör särskild ansökning hos Kongl. Maj:t och, om ansökningen bifalles, erlägger den betalning Kongl. Maj:t bestämmer.

Under sådana omständigheter kan det ej skäligen förväntas, att en sågverksegare skall finna det för sig synnerligen angeläget att till uppdrifvande af skogens afkastning bekosta dess indelning och vidtagande derå af öfriga åtgärder, som till en rationel skogshushållning höra. Detta förhållande har ock föranlett den norrländska skogskomitén att till beredande för sågverksegaren af ett nu saknadt motiv till införande af ordnad skogshushållning föreslå, att den sågverksegare, hvilken på egen bekostnad låter för sin stockfångstskog uppgöra ordentlig hushållningsplan, som af Skogsstyrelsen fastställs, må ega att utan särskild afgift till kronan behålla det gallringsvirke, som vid planens tillämpning finnes kunna tagas utan skada för skogen; Och har Skogsstyrelsen funnit detta förslag förtjena afseende, så vidt ej sågverksegare skulle kunna tillförbindas att under alla förhållanden bekosta skogsindelning å utbrutna skogsfångstområden och att iakttaga dervid upprättade hushållningsplaner.

Kongl. Maj:t, som delar komiténs och Skogsstyrelsens åsigt om vigten af att de utbrutna stockfångstskogarne varda till ordnad hushållning indelade, men icke kan med komitén antaga, att någon sågverksegare endast genom utsigten till fri disposition af möjligen uppkommande gallringsvirke skall förmås att underkasta sig de med en sådan indelning förenade kostnader, utan att vida kraftigare medel äro för ändamålet erforderliga, finner det således böra ovilkorligen föreskrifvas, att indelningen skall ske samt att den sågverksegare, som åtager sig kostnaden så väl därför som för en i öfrigt ändamålsenlig vård af skogen, må utan särskild afgift erhålla all den ökade afkastning deraf, som genom dess af honom påkostade förbättrade vård kan uppkomma, men att deremot den skogsegare, som undandraget sig gäldandet af denna kostnad, ock bör hafva förlorat all rätt att af sådan ökad afkastning komma i åtnjutande.

Kongl. Maj:t anser det således böra stadgas:

att Skogsstyrelsen skall draga försorg derom, att för hvarje mot skogsränta utbrutet stockfångstområde efter vetenskapliga grunder

upprättas en ordentlig hushållningsplan, som af Skogsstyrelsen fastställes;

att tillsynen öfver planens behöriga efterföljd uppdrages åt vederbörande skogstjensteman, hvilken också fortfarande eger verkställa all utsyning och utstämpling å det utbrutna området;

att, derest områdets innehafvare underkastar sig att betala kostnaderna så väl för planens upprättande som för de förvaltningsåtgärder, hvilka af dess tillämpning blifva en följd, han utan någon annan afgift utöfver den vid områdets utbrytning bestämda skogsräntan, än den i allmänhet föreskrifna utsyningskostnaden, skall ega full och fri dispositionsrätt öfver områdets hela skogsafkastning; och

att, om deremot områdets innehafvare icke vill betala kostnaden för planen och deraf föranledda förvaltningsåtgärder, han utöfver det vid utbrytningen beräknade, honom enligt privilegierna tillkommande trädantalet ej må kunna erhålla annan öfverskottsafkastning än den, hvar till af honom redan före hushållningsplanens fastställande vidtagna åtgärder till skogsväxtens befrämjande kunna pröfvas hafva gifvit anledning, och denna endast på de vilkor och mot den förhöjning i afgiften, Kongl. Maj:t kan finna godt bestämma, men all annan öfverskottsafkastning af området för Kronans räkning försäljas.

Och som dessa bestämmelser innefatta ändring i nu gällande grunder för förvaltningen af utbrutna stockfångstsskogar, hvilka måste anses tillhöra de Kronans egendomar, som omförmälas i 77 § Regeringsformen, så vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen, att samma bestämmelser jemväl för sin del godkänna.»

Då Utskottet ej har något att erinra vid hvad Kongl. Maj:t föreslagit i afseende på militie- och ecklesiastika bostälens skogar, hemställer Utskottet,

1:o) att Kongl. Maj:ts nådiga framställning i denna del må vinna Riksdagens bifall.

Vidkommande de skogar, som i de norra orterna blifvit mot skogs-ränta upplättna åt sågverk i ersättning för privilegierad stockfångst, har den norrländska Skogskomitén föreslagit det stadgande (Skogsordningen, § 18), att, om, vid tillämpning af fastställd hushållningsplan, virke, som ej är till sågtimmer tjenligt, finnes utan skada för skogen kunna tagas, må sågverksegare, som bekostat hushållningsplanen, det gallringsvirke utan särskild afgift till Kronan erhålla.

Sågverksegaren skulle således, enligt komiténs förslag, erhålla icke allenast den ungskog, som borde genom gallring af allt för täta bestånd uttagas, utan äfven sådana träd, som nått all den utveckling de kunna hinna, men likväl ej äro till sågtimmer tjenliga, eller, med andra ord, alla de träd, som påtagligen aldrig kunna uppnå den i utsyningsförordningen af den 21 December 1865 stadgade minsta dimension för träd, hvilka må såsom sågtimmerträd utsynas, nemligen $8\frac{1}{3}$ decimaltum i genomskärning vid 16 fots höjd från roten.

Denna förmån synes komitéen hafva antagit vara tillräcklig till att förmå sågverksegare i allmänhet att underkasta sig de med skogens indelning förenade kostnader. Deremot har, enligt hvad den nådiga propositionen utvisar, Kongl. Maj:ts ansett vida kraftigare medel vara för ändamålet erforderliga, och därför föreslagit, att sågverksegare, som bekostar hushållningsplanens upprättande och betalar deraf följande årliga förvaltningskostnader, skall fritt njuta all den afkastning, skogen kan lemna utöfver det antal sågtimmerträd, hvartill sågverksegaren enligt sitt privilegium är berättigad. För de områden åter, för hvilka sågverksegaren ej ville bekosta upprättande af hushållningsplan, skulle, enligt Kongl. Maj:ts förslag, Kronan vara pligtig låta på sin bekostnad upprätta sådan plan.

Enligt de upplysningar, Utskottet varit i tillfälle att inhemta angående hithörande förhållanden, lärer, från åtskilliga i ersättning för privilegierad stockfångst utbrutna områden, kunna, efter indelning af skogen, beräknas såsom årlig afkastning ett vida större antal sågtimmerträd än det, hvartill sågverksegaren har laglig rätt; och torde en sådan tillökning i afkastningen mången gång kunna uppskattas till mycket betydliga penningebelopp.

Utskottet föreställer sig, att det med Kongl. Maj:ts förslag afsedda ändamål — upprättande af ordentlig hushållningsplan, på vetenskapliga grunder, för hvarje mot skogsränta utbrutet stockfångstområde — om än i och för sig önskvärdt, likväl icke för det allmänna är af den vigt, att för ändamålets vinnande böra vidtagas andra åtgärder än sådana,

hvarigenom fördelar kunna beredas för såväl Kronan som sågverksegarne.

Men då, enligt Kongl. Maj:ts förslag, fördelarne påtagligen skulle stanna på sågverksegarnes sida, och Kronan deremot komma att vidkännas olägenheterna, får Utskottet vördsamt tillstyrka,

2:o att Kongl. Maj:ts Proposition i fråga om sågverksskogarne icke må af Riksdagen bifallas.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 34) har Herr *S. Magnusson* föreslagit:

»att Riksdagen i underdånig skrifvelse anhåller, det Kongl. Maj:t täcktes låta upprätta och för Riksdagen framlägga förslag till omarbetning af eller förändring i och tillägg till Kongl. Förordningen den 29 Juni 1866 angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket, så att nedan angifna grunder i möjligaste måtto må blifva tillämpliga i afseende på hushållningen med allmänna hemmans och lägenheters skogstillgång, kontrollen derå samt dispositionsrätten af deras afkastning; nemligen:

att vederbörande dispositionsegare, d. ä. verk, inrättning, korps, kassa eller fond, som åtnjuter hemmanets afkastning, skall för ledning och tillsyn vid skogsskötseln och därför erforderliga arbeten å dem anslagna hemman, bestrida de nödiga kostnaderna, der ej sådant åligger innehafvare och arrendatorer, eller dessa af en eller annan orsak efterätta fullgörandet af detta åliggande, i hvilket fall kostnaden bör af dispositionsegaren förskjutas;

att vederbörande jägmästare för högst tre år i sender skall anvisa och utsyna hvad som får afverkas, såväl å utmark som inego-områden och på samma gång lemna anvisning om de för skogsodling m. m. nödiga arbeten samt verkställa kontrollbesigtning, dels ock att han, der han så finner erforderligt, eger förordna examinerad skogslärning eller skogsbetjent att närvara och biträda vid skogsarbetenas utförande mot ersättning enligt taxa;

att för dessa utsynings- och kontrollförrättningar — om hvilka Kongl. Skogsstyrelsen skall utfärda förordnande på det sätt, att jägmästare i December månad hvarje år dit afgifver förslag på de hem-

man, hvilka under året böra besökas, och å hvilka förslag Kongl. Skogsstyrelsen åligger meddela beslut — skall jägmästare åtnjuta ersättning såsom för extra förrättning. Vid samma tillfälle skall jägmästare upptaxera och på auktion mot kontant betalning försälja öfverskotten utöfver husbehovet för flera år på en gång, der skogsarrende eller fri disposition öfver skogsafkastningen ej beviljats, äfvensom utsyna och försälja ekskog i öfverensstämmelse med derom gifna resolutioner. För försäljningen och uppbörden skall jägmästare åtnjuta två procent af försäljningssumman. Extra försäljning af vindfälld och brandskadad skog bör ock ske vid samma gång som taxeringen, för hvilken sistnämnde särskild ersättning skall utgå;

att vid auktionerna tillkännagifves, att köparen genast skall taga vård om det virke, som till honom försäljes, samt att han är förbunden ersätta den skada, som genom vårdslöshet vid fällningen och forslingen tillfogas den växande skogen;

att om skogseffekterna, i brist på antagligt anbud, icke vid auktionen kunna försäljas, eger jägmästare försälja dem under hand;

att auktion hålles der virket finnes, kungöres minst tre veckor förut i Konungens Befallningshafvandes allmänna kungörelse;

att, der fällning, upphuggning och hopläggning erfordras af de skogsalster, som skola försäljas, må detta äfven kunna ske under uppsigt af dertill på ofvannämnda sätt förordnad skogsbetjent eller utexaminerad skogslärling, då sådant anses behöfligt;

att, med afdrag af ofvannämnda försäljningsprovision äfvensom, vid extra försäljning af vindfällerna och brandskadad skog,* af kostnaden för upptaxeringsförrättningen, skall jägmästare i landträneriet leverera återstående försäljningsmedel inom två månader efter auktionerna, med bifogande af auktionsprotokoll och verifikationer; och må afskrift af sagda protokoll vid auktionen tillställas innehafvaren eller den som bevakar skogen, hvilken bör antingen sjelf eller genom ombud vid auktionen vara tillstädes;

att, der fri dispositionsrätt öfver afkastningen ej beviljats, måste dock husbehofsbeloppet af bränsle, stängsel och slöjdvirke vara vid laga syn bestämdt, och må i detta fall dessutom utsynas det virke, som vid syner och ekonomiska besigtningar pådömes till husreparation, såvidt tillgång dertill finnes af hvad som får afverkas;

att såsom regel antages, att de medel, som inflyta för försålda skogsalster från alla de hemman, som äro anslagna för ett gemensamt ändamål, användas gemensamt för skogsskötseln å alla sådana hemman, samt att dessa medel för nämnda ändamål reserveras, förräntas och bok-

föras hos de olika verk, inrättningar, fonder och korpser, till hvilka hemmanen äro anslagna, hvarigenom kostnaden för skogens vård och skötsel, då de ej åligga boställsinnehafvare och arrendatorer att betala eller betalning af dem eftersättes, kan bestridas, och i senare fallet förskotteras af de sålunda samlade skogsmedlen, af hvilka skall till vederbörande jägmästare utlemnas nödiga förskott till arbetskostnadens bestridande;

att i kostnaden för skogsskötseln skall äfven inbegripas kostnaden för indelning och skogsarrendevärdering; att den bevakning af dessa hemmans skogar, som hittills ålegat boställsinnehafvare och arrendatorer, må fortfarande, der ej skogen ställes under skogsstatens vård och förvaltning, af dem sjelfva bestridas;

att, der skogen är från gården aflägsset belägen, skall det åligga innehafvare och arrendatorer, der de enligt lag och kontrakt äro skyldige vårda skogen till af dem innehafvande hemman, att anställa särskild person för skogens bevakning;

att, der fördel anses uppkomma genom sammandragning af flera spridda skogslotter, tillhörande ett eller flera allmänna hemman, bör jägmästare till Kongl. Skogsstyrelsen afgifva förslag derom. Detta med synnerligt afseende fästadt å de allmänningar och kronoparker, hvilka blifvit till delning mellan större menigheter upplåtna;

att, hemmansinnehafvare, vid ansvar som för olofflig åverkan, ofördröjligen och senast inom fjorton dagar efter det åverkan skett, derom skall göra anmälan hos vederbörande jägmästare med bevittnad uppgift på skadans storlek och beskaffenhet; äfvensom då skada skett genom personers tilltag eller vårdslöshet, hvilken eller hvilka som skadan vållat, samt vittnen, då sådana kunna åberopas;

att allt åverkadt virke, vare sig att detsamma blifvit tillvarataget och kommit hemmanet till godo eller ej, samt all skadad skog, som anvisas innehafvaren till begagnande, skall afräknas å den del af skogsafkastningen, som redan blifvit till honom utsynad, eller å det utsyningsbelopp, som honom framdeles bör tillkomma, så att han på det hela icke bekommer mera, än honom såsom husbehof blifvit tillerkändt, eller icke mera, än hvartill afverkningen å skogen blifvit fastställd, om detta belopp är mindre, än som motsvarar husbehofvet, eller om fri disposition öfver hela skogsafkastningen beviljats;

att, då skogseld eller ljunbrand timar å allmänt hemmans område, den afbrända trakten på jägmästares föranstaltande genast skall instängas och besås med skogsfrö samt den delen af det brandskadade virket, som ej erfordras till stängsel omkring brandfältet, upphuggas och på

auktion försäljas; och bör till förekommande af skogseldars anläggning, för erhållande af arbetsförtjenst, i närheten af anstiftarens bostad, arbetare till härför erforderliga arbeten anskaffas från annan ort;

att hemmansinnehafvare, vid ansvar som för olofflig åverkan, ej få uppbygga stubbarne efter fällda eller vindfällda träd annorstädes än på årets totalhygge, utan att vederbörande jägmästare dertill gifvit skriftligt tillstånd;

att, om skogens bevakning försummas eller på vårdslöst sätt bestrides, må Kongl. Skogsstyrelsen ega att, efter anmälan derom af vederbörande jägmästare, låta på dispositionsegarens förskjutande bekostnad bevaka skogen af person, som ställes under jägmästarens befäl, och, der så befinnes erforderligt, på vissa år fredlysa skogen från all afverkning;

att allmänna regler stadgas för skogsskötseln på oindelta sådana skogar, hvilka regler det må åligga vederbörande att ställa sig till efterrättelse såsom fastställd hushållningsplan, hvarjemte, till undvikande af tvist om årliga afverkningsbeloppet, detta skall af Kongl. Skogsstyrelsen på förslag af vederbörande jägmästare fastställas särskildt för utmarks- och särskildt för inegoområden. För hjälpgallring skall dock årlig areal bestämmas;

att, till förekommande af vårdslöshet och allt för långt dröjsmål med skogsodlingars och flera för skogsskötseln nödiga arbetens utförande, må det vara jägmästare förbehållet att, utan föreläggande af Konungens Befallningshafvande, bestämma när och hvar dessa arbeten böra utföras, dock i öfverensstämmelse med hushållningsplan, der sådan finnes till efterrättelse fastställd. Nödige arbetare vid dessa arbeten tillhandahållas af hemmansinnehafvare, hvilka böra ställa sig jägmästares anordningar till efterrättelse;

att vederbörande skogstjensteman i närvaro af behörigt ombud skall verkställa skogsarrendevärdering, då fråga är om skogsafkastningens upplåtande till fri disposition af innehafvaren, samt att jägmästare delgifvas beslut om sådant skogsarrende;

att skogstjensteman skall biträda vid bestämmande af minimiarrenden för uppgörande af beräkningar och plan för skogsskötseln under arrendetiden;

att vid laga af- och tillträdessyner skall skogstjensteman biträda för uppgörande af liqvitationsberäkning mellan af- och tillträdare i hvad som rörer skogsskötseln samt meddelande af derom erforderliga upplysningar;

att till allmänna hemman och lägenheter i afseende å skogsskötseln

skall räknas äfven odelad utmark af städers, socknars och byars områden äfvensom af staten eller enskilde till allmänna ändamål donerade eller anslagna hemman, lägenheter och skogar, vare sig att de innehafvas med stadgad åborätt eller äro utarrenderade;

att samma lag skall tillämpas för bok-, som för barrskog;

att, då rågång för allmänt hemmans skog befinnes otydlig eller oriktig, skogstjensteman skall ega rättighet att, med samma vitsord, som landtmätare och äfven samma rätt i afseende på försöksliniers uppstakande å angränsande mark, uppgå sådan rågång efter fastställd karta, eller rämärken, som af rågrannarne godkännas, och att särskildt förordnande om sådan förrättning icke behöfver hos Konungens Befallningshafvande sökas, utan verkställas på grund af Kongl. Skogsstyrelsens förordnande om skogens indelning;

att indelningsförrättaren skall ega rättighet att vid indelning af allmänt hemmans skogstillgång föreskrifva hvad som får afverkas, intill dess upprättad hushållningsplan vunnit fastställelse, och att denna afverkning bör så anordnas, att densamma öfverensstämmer med hushållningsplanen;

att jägmästare skall förordnas närvara vid landtmäteriförrättningar, der allmänt hemman är intresserad, vare sig att fråga är om skifte, egoutbyte, rågångsförrättning eller skogsliqvid;

att jägmästare skall vara skyldig ställa uppbördsborgen till minst samma belopp, som kronofogdarne nu åligger; samt

att de lagbud, som möjligen i öfrigt häremot äro stridande, måtte ändras i öfverensstämmelse härmed.»

Den ifrågavarande motionens hufvudsyfte synes vara att åvägbringa en förbättrad hushållning med de till allmänna hemman och lägenheter hörande skogar.

Medgifvas måste ock att, såsom jemväl framgår af Kongl. Maj:ts Proposition till innevarande Riksdag angående Statsverkets tillstånd och behof (Bil. N:o 6 b, sid. 95) i de flesta provinser finnas boställen och publika hemman, hvilkas ganska betydliga skogar äro i ett mycket vanvårdadt skick.

Då det emellertid lär kunna förväntas, att utan något initiativ från Riksdagens sida erforderliga åtgärder för afhjelpande af berörda missförhållande vidtagas i den mån tillgång beredes till bestridande af därför nödiga kostnader;

då det af Kongl. Maj:t äskade och af Riksdagen, med ej ringa förhöjning af beloppet, beviljade reservationsanslag för skogsväsendets befremjande är afsedt, bland annat, för upphjelpande af hushållningen

med ifrågavarande skogar och särskildt, såsom det vid den nådiga propositionen rörande skogsväsendet fogade stadsrådsprotokoll (sid. 24) utvisar, till bekostande af hushållningsplaner för skogarne å de egen-
domar, som stå under kronans omedelbara disposition, såsom kungsgårdar, indragna boställen o. s. v., äfvensom å de åt civilstaten anslagna boställen; och

då dessutom, derest Riksdagen bifaller hvad Kongl. Maj:t, på sätt här ofvan är sagdt, föreslagit i afseende å militie- och ecklesiastika boställen, derigenom kan äfven för framtiden påräknas bidrag till bekostande af skogsindelning och erforderliga skogsodlingsarbeten å sådana boställen, hemställer Utskottet,

3:o) att Herr *S. Magnussons* motion ej må till vidare åtgärd från Riksdagens sida föranleda.

Stockholm den 15 Maj 1874.

På Utskottets vägnar:

G. S. ÅKERHIELM.

Reservationer:

vid 2:dra punkten:

af Herr *Hägström*;

vid 3:dje punkten:

af Herr *S. Magnusson*.